

Dünya Eczacıları Birarada

Ecz. Hilmi ŞENER
Ayşen YALMAN

Uluslararası Eczacılık Federasyonu (FIP) Kongresi, Türk Eczacıları Birliği'nin ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleşti. 69 un-cusu düzenlenen Kongreye, dünyanın 125 farklı ülkesinden ve Türkiye'den yaklaşık 5 bin eczacı, 200 konuşmacı katıldı. Eczacılık alanındaki dünyanın en büyük organizasyonu olan FIP, her yıl başka bir ülkede Kongre düzenleyerek, ortak sorunlar için çözüm üretiyor, geleceğe ışık tutuyor. Birliğimizin 3 yıllık bir çalışmayla gerçekleştirdiği Kongre'nin bu yılki konusu ise; "Dünya Hasta: Kim Sahip Çıkacak?" oldu.

3-8 Eylül 2009 tarihleri arasında İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde düzenlenen Kongre'nin açış konuşmasını FIP Başkanı Kamal Mıdha yaptı. 2 bin kişinin katıldığı açılış töreninde konuşan Mıdha, bu yıl İstanbul'da ve Türkiye'de olmaktan son derece mutlu olduklarını belirterek, Kongre'nin dostluk ve barış dolu görüntülerle sonlanmasını istediklerini ilettiler. Mıdha, dünyanın dört bir yanından gelen eczacılara ise; "Hoşgeldiniz, bize güç verdiniz" dedi.

Mıdha'nın ardından ev sahibi olan Türk Eczacıları Birliği Genel Başkanı Ecz. Erdoğan Çolak bir konuşma yaptı. Çolak özetle şunları söyledi: "Tarihin gizemli dehlizlerinde gezerken bugünün sürprizleriyle her an karşılaşabileceğiniz bir şehirde, İstanbul'da sizleri selamlamaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Mesleğimiz ve sağlık alanı açısından, önemi tartışmasız böylesine güzel bir organizasyonun İstanbul'da gerçekleştiriliyor olmasının, kongrenin evrensel vizyonu ile birebir uyumlu olduğuna inanıyorum. O nedenle, İstanbul'un doğu ve batı arasında bir köprü olduğunu söylemeyeceğim sizlere. Bizim mesleğimizin doğusu ve batısı yok. Amacımız, dünyanın neresinde olursa olsun, hasta sağlığını iyileştirmek. İşte bu ortak hedef, bizleri bugün bir araya getiriyor. Sadece şunu ifade etmek isterim ki; ana tema olarak bugüne kadar hasta sağlığı konusunda aldığımız yolun sonuçlarının bir muhasebesinin yapılacağı bu kongrenin, İstanbul'da olmasından büyük bir onur duyuyoruz. Sağlık profesyonelleri olan bizler, uzunca bir zamandır sadece hastalarımıza ilaç sunmanın ötesinde, sorumluluklarımız olduğunun bilincindeyiz. Hastalara hizmet vermekle, genel toplum yararı için çalışmanın birbirinden ayrılmaz olduğu gerçeğinin farkındayız. İnanıyoruz ki; bir mesleği yücelten, onun toplum nezdindeki saygı-

Ecz. Erdoğan Çolak

Kamal Midha

lığı ve işlevidir. Mesleğimizin meslek olarak işlevini arttırmak için bir şeyler yaparken, toplum yararına da hareket ettiğimizi biliyoruz.

Eczacılık mesleğinin son yıllarda genel olarak toplumsal yararın korunması bakımından da işlevi genişliyor. Kronik hastalık bakımından, doğal felaketlerde ilaç ve eczacılık hizmeti vermeye, çevre sağlığının korunmasından evde bakıma kadar, pek çok alanda eczacılık mesleği mensupları, artık daha aktif olarak çalışıyor. Birleşmek başlangıçtır, birliği sürdürmek gelişmedir, birlikte çalışmak başarıdır. Dünya çapında başarılı bir mesleğin mensupları; hepimiz tekrar hoş geldiniz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.”

25 EYLÜL DÜNYA ECZACILAR GÜNÜ

Öte yandan TEB Başkanı Çolak, 25 Eylül gününün “Dünya Eczacılar Günü” olarak kutlanması yönünde bir öneri getirerek; “Bizler, belki de hizmetimizin evrenselliğinin en iyi temsil edildiği coğrafyalardan birisi olan İstanbul’da ve ilk bitkisel drogları insanlığın hizmetine sunan Galenos’un memleketinde yapılan 69 uncu Dünya Kongresi’nin, tüm dünya eczacılarına bir Dünya Eczacılık Günü armağan etmesini canı gönülden arzuluyoruz. Bu nedenle, bu kongrede FIP’in 1912’deki kuruluşu olan 25 Eylül gününü Dünya Eczacılık Günü olarak kutlama kararını hep birlikte almak istiyoruz. Biz Türkiyeli eczacılar, ilk bilimsel eczacılık okulunun açıldığı 14 Mayıs’ları 170 yıldan beridir kutluyoruz. Mesleki birlik ve dayanışmamızın doruğa çıktığı bu günlerin sayısını arttırmak, dünya eczacılarının dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar; bir köyde, büyükşehirde,

metropolde, Asya’da, Afrika’da, gelişmiş dünyada, yalnız olmadıklarını ve aynı ulvi amaca hizmet ettiklerini, tüm dünyaya aynı anda duyuracak ve kader birliğimizi güçlendirecek bu sembolik günün, bizleri daha da yakınlaştıracığını; fiziksel mesafeleri ortadan kaldıracığını düşünüyoruz” şeklinde konuştu. Çolak’ın bu önerisi FIP tarafından da kabul edildi. Bundan böyle 25 Eylül “Dünya Eczacılar Günü” olarak kutlanacak.

Recep Akdağ

Ecz. Erdoğan Çolak’ın ardından Sağlık Bakanı Prof.Dr. Recep Akdağ da bir konuşma yaparak, dünyanın neresinde olursa olsun eczacıların ve devletin en önemli görevinin tedaviye ve ilaca ihtiyacı olan insanlara, gerekli ilacı yeterince ve zamanında ulaştırmak olduğunu söyledi. Dünyadaki eczacıların, Türkiye’de böylesine önemli bir organizasyonu gerçekleştirmiş olmalarından büyük onur duyduğunu belirten Bakan Akdağ, “Türkiye’de ilaç ücretlerinin neredeyse tamamı Genel Sağlık Sigortası ve Devlet imkanlarıyla ödeniyor. Bunun dünyada da böyle olmasını arzuluyorum” dedi.

ÖDÜL TÖRENİ

Konuşmaların ardından FIP Üstün Hizmet Ödülü Hollanda’dan Gretie Rolf Von Den Baumen’e, Üstün Çalışma Ödülü İngiltere’den Collin R. Hitchings’e, Farmasötik Çalışmalarda Ömür Boyu Başarı Ödülü Brezilya’dan Dr. Jaldo De Sousa Santos’a, Host Madsen Ödülü Japonya’dan Prof. Dr. Yuichi Sugiyama’ya, Fellows Ödülü Hollanda’dan Dr. Dirk Maarten Barends, İsviçre’den Dr. Michel Buchman, Amerika’dan Prof. Stanley Shaw, Almanya’dan Prof. Martin Schulz ve Hollanda’dan Dr. Dick Tromp’a verildi.

Gala Yemeğinde FIP Başkanına bir plaket verildi

Ödüllerin sahiplerine takdim edilmesinin ardından, Shaman Dans Grubu'nun Anadolu ezgileriyle bezenmiş gösterisi büyük bir ilgiyle izlendi.

Shaman Dans Grubu'nun gösterisi herkes tarafından çok beğenildi

PANELLER, SUNUMLAR VE ÇALIŞTAYLAR

Toplam 6 gün süren Kongre'nin ilk gününde çeşitli konularda eğitimler ve çalıştaylar yapıldı. Kongre çerçevesinde "Eczacılık Uygulamasında Yenilikçiler Forumu" başlıklı eğitim gerçekleştirildi. Ayrıca "Eczanelerde Kalite Çalışması Tecrübeleri", "Eczanelerde Kalite Çalışmaları İçin Uluslararası İşbirliği", "İlaç Bilgi Hizmetlerini Geliştirme", "Dünyada ve Türkiye'de Farmakovijilans Uygulamaları" başlıkları başta olmak üzere mesleği ilgilendiren hemen her konuda çalıştaylar düzenlendi.

Kongrenin ikinci gününden itibaren sunumlar ve paneller yapıldı. "Türkiye'deki Serbest Eczacılıkta Mevcut Olan Eğilimler" başlıklı bir sunum gerçekleştiren Türk Eczacıları Birliği Denetleme Kurulu Başkanı Ecz. Şerif Boyacı, Türkiye'de eczacılık mesleğiyle ilgili yürürlükte bulunan yasa ve yönetmelikler ile ilgili bilgi verdi. Yabancı konukların büyük bir merakla dinlediği sunumda Boyacı ayrıca, Türk Eczacıları Birliği'nin organizasyon yapısından ve eczacılık fakültelerinin durumundan da söz etti.

"Dünya Hasta: Kim Sahip Çıkacak?" başlığıyla düzenlenen Kongre'nin üçüncü gününden itibaren önemli sunumlar yapıldı. Dünyanın dört bir yanından gelen uzman kişiler, gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin sağlık alanında başta ilaca erişim olmak üzere yaşadığı sorunları ve çözüm yollarını aktardı. Almanya'dan Nina Griese, "İlaçlarla İlgili Sorunlara ve Bu Sorunlara Örnekler" başlıklı konuşmasında; ilacını dozu, kullanımı ve yan etkileri konusunda eczacılara büyük görevler düştüğünü belirtti. Yanlış ilaç kullanımı konusunda dünyadaki hemen herkesin önemli sıkıntıları yaşadığına dikkat çeken Griese, "Her 5 hastadan biri ilaçlarla ilgili mutlaka sıkıntı yaşıyor. Bunu en aza indirmek için eczacıların görevleri. Bu sebeple eczacıların danış-

manlık görevleri çok kritik bir noktada. Buna herkesin son derece dikkat etmesi gerekir” dedi. Toplantılara Brezilya ekibiyle birlikte katılan Carlos Vidotti, geçiş ülkelerinde ve gelişmekte olan ülkelerin sağlık alanındaki sorunlarını aktardı. Vidotti, “Hanta Virüsü, Sars Virüsü, Kuş ve Domuz Gribi Virüsleri, Tüberküloz ve Sıtma Virüsleri ile HIV Virüsü halen dünyayı tehdit ediyor. Bu nedenle, birinci basamak sağlık hizmetleri ve ilaca güvenli şekilde ulaşımını sağlanması büyük önem taşıyor. İlaçların doğru kullanımı ile dünya üzerinde 30 binden fazla kişinin bu hastalıklardan korunması mümkün. Ancak ne yazık ki bu tip hastalıklarda, devletler yeterince araştırma yapmıyor, zayıf kalıyor. Bu tip bulaşıcı ve salgın riski olan hastalıklardan korunmak bir devlet politikası haline getirilmeli ve hastalığı yok etmek için sağlık hizmeti ücretsiz olmalı” dedi.

Kongre boyunca, 6 ayrı salonda, aynı anda yapılan sunumlardan en ilgi çekenlerden bir tanesi, Hans Hogerzeil’in sunumuydu. Dünya Sağlık Örgütü İlaç Direktörü Hans Hogerzeil “Gelişmiş Ülkelerin Sağlık Alanında Karşılaştığı Sorunlar” başlıklı sunumunda özetle şöyle söyledi: “Bizler FIP ve WHO olarak sağlık alanındaki sorunları ortadan kaldırmak için birlikte hareket ediyor, birçok proje üretiyoruz. Zaman içinde gördük ki, özellikle gelişmemiş ülkelerdeki eczacıların, ülkelerindeki sağlık sorunlarına etkisi büyük. Bu nedenle eczacıların sorumluluklarının farkında olarak hareket etmesi, sağlığı düzeltmek

“Eczacı Depoculuğunun Geleceği” konulu panele ilgi büyüktü.

için projeler üretmeleri gerekir. Eczacıların ayrıca kendi ülkelerindeki karar mekanizmalarını harekete geçirmek için baskı unsuru olmaları ve hasta sağlığının korunması için teşvik etmeleri gerekir.” Japonya’dan Türkiye’ye gelen Hitoshi Sasaki: “Kişiyeye Özel İlaç Kullanımı” başlıklı sunumunda ilaçlarla ilgili sorunların çözümünün, farmakoloji ile genetik arasında ilişki kurmaktan geçtiğini; genetik mutasyonların ilaçlara gösterilen tepkilerde farklılıklar yarattığını söyledi. Genetiğin kişiyeye özel ilaç üretiminde farmakolojiye yön verdiğinin altını çizen Sasaki, kişiyeye özel ilaç araştırmalarında klinik değeri olan verilerin öne çıkarılması gerektiğini savundu. “Eczanelerde Farmakogenetik Uygulamalar” başlıklı bir sunum yapan Hollanda’dan Vera Dener; bu

Kongre’ye dünyanın dört bir yanından katılım oldu.

alanda çok sayıda çalışma yapıldığını, ancak bilimsel kanıt sayısının yetersiz olduğunu söyledi. Dener, “bu araştırmaların maliyeti çok yüksek, bu nedenle yetersiz kalıyor” dedi. Dener’den sonra kanser ilaçlarıyla ilgili araştırmaları anlatan Avustralyalı Ross Mckinon, artık kanser hücrelerine direkt etki eden ilaçların kullanıldığını belirterek, “kişiye özel tıbbın kanser alanında daha geliştiğini söyleyebiliriz. Artık kişinin kanser rahatsızlığına göre uygun ilaç geliştirilerek klinik çalışmalar daha iyi tasarlanmış oluyor. Bu tip tedavinin bir kısmı Avustralya’da onaylanmış durumda. Çok sayıda ilaç FDA tarafından onaylandı

ancak bunların maliyeti şu an için çok yüksek” dedi.

Kongre’nin önemli sunumlarından bir tanesi de bilenen ve uygulananlar arasındaki farkları ortaya koyan oturumdu. ABD’den katılan Lıyle Bootman konuşmasını ekonomik sonuçlar üzerine yaptı. Bootman, bilinçsizce ilaç kullanmanın önemli ekonomik kayıplara neden olduğunu vurgulayarak, “sadece bunu yönetmek için benim ülkemde hastanelerde profesyoneller çalıştırılıyor”

dedi. Bootman bu tip kontrollerin ekonomiye etki edeceğini, daha çok verim alınacağını belirterek, hatalı kullanım ve advers etkilerin maliyeti azaltacağını söyledi. Yapılan bir araştırmaya göre, ilaçlarla ilgili sorunların neredeyse yüzde 70’inin önlenilebilir sorunlar olduğunu kaydeden Bootman, “doğru adımlar atılırsa çok ciddi tasarruflar sağlanabilir, bazı hastalıklar önlenilebilir” dedi. Yine ABD’den katılan Lisa Gersema ise, eczacıların hasta odaklı çalışması gerektiğini, sadece bilmenin yeterli olmayacağını, uygulamada da eczacılara büyük görevler

Kongre’nin açılışına 2 bin davetli katıldı.

düştüğünü söyledi. Gersema ayrıca, eczacılık fakülterinin eğitimlerinde, bu değerlere önem verilmesi ve teknolojik altyapılarının iyi kurulması gerektiğini savundu. Serbest eczacılık uygulamalarıyla ilgili bilgi veren Danimarka'dan Charlotte Rossing, ülkesinde hasta kılığına girip eczanelerin verdikleri danışmanlığı denetlediğini söyledi. Eczacıların verdikleri danışmanlık hizmeti karşılığında devletten belirli oranlarda ödeme alabildiklerini belirtti. Rossing ayrıca, ülkesinde danışmanlık için bir kılavuz bulunduğunu ve bu kişilerin diğer sağlık çalışanlarıyla işbirliği içinde çalıştığının altını çizdi. ABD'den Jill Martin Bone ise, kendi ülkesinde eczacının danışmanlık görevine çok önem verildiğini, bu şekilde hastaların tedavilerinin çok daha kolay olduğunu söyledi. Kanada'dan Derek Jorgenson, ülkesinde ilaç değerlendirme ve danışmanlık hizmetinin yeterince yaygın olmasına rağmen eczacıların yeteri kadar değer görmediğini ifade etti. Eczacıların danışmanlık görevi için bir bedel almadığını söyleyen Jorgenson, "eczacılar bedel almadıkları için hesap vermiyorlar. Yani bir hata yaptıklarında onlardan hesap sorulmuyor; çünkü bu iş için bedel almıyorlar. Oysa eczaneler de, hekim ve hemşireler kadar önemli bir görevi yürütüyorlar.

Eczacılar olmazsa sistem çökebilir. Bu nedenle eczacıların hesap verebilirliklerinin önemli olduğunu ve bu konuda çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyorum" dedi.

Kongre'de Avrupa Adalet Divanı'nın eczacılar ile ilgili verdiği karar da tartışıldı. Kararı son derece olumlu bulan dünya eczacıları; eczacıların bundan sonra daha dikkatli olmaları ve halka yaygın sağlık ve sosyal hizmetler sunmaları gerektiği görüşünde birleştiler.

"Türkiye'de Ecza Depoculuğunun Geleceği"

"Türkiye'de Ecza Depoculuğunun Geleceği" başlıklı panel de Kongre'nin en çok ilgi çeken bölümleri arasındaydı. Moderatörlüğünü TEB Genel Sekreteri Ecz. Özgür Özel'in yaptığı panelde, Selçuk Ecza Deposu Genel Müdürü Sonay Gürgen, Hedef Alliance Yönetim Kurulu Başkanı Ethem Sancak ve TEKB Başkanı Ecz. Abdullah Özyiğit konuşma yaptılar. Özel, ecza depoculuğunun gelişme dönemini içeren bir sunum yaptı. Sonay Gürgen ise, 1958 yılında kurulan ve bugüne kadar devam eden Selçuk Ecza Deposu'nun öyküsünü anlattı.

Gürgen, yaşanan krizin depoculuğu da vurduğunu belirterek, “Selçuk Ecza Deposu, İMKB ve SPK tarafından denetlenen şeffaf bir yapıdır” dedi.

Ethem Sancak ise konuşmasında, Hedef Alliance’ın yapısını anlattı. Sancak, ürünleri eczacıların ayağına kadar getirmenin neredeyse mümkün olmadığı dönemlerde bunu yapabilen nadir depolardan olduklarını ve bunun da kendilerini büyüttüğünü ifade etti. Sürsajı kaldırdıktan sonra atağa geçtiklerinin altını çizen Sancak, dünyanın çeşitli ülkelerinde ve Türkiye’deki depolarında yaklaşık 15 bin çalışanın olduğunu söyledi.

Sancak’ın ardından söz alan Abdullah Özyiğit ise, kooperatifçiliğin geçmişini, geleceğini ve önemini vurgulayan bir sunum yaptı. Özyiğit, 70’li yıllardan itibaren kooperatifçiliğin geliştiğini belirterek, “krizlerden bizler de etkileniyoruz. Ancak bunu örgüt-

lenerek aşabiliyoruz. 2001 yılında yeniden yapılarak TEKB çatısı altında hareket ettik, bugünlere geldik. Kooperatifler, eczacılar için çok anlamlı yapılardır. Çünkü eczacının sahibi olduğu dağıtım kanalı kooperatiflerdir. Eczacıyı ve derdini çok daha iyi anlar” dedi.

Toplam 6 gün süren Kongre boyunca, hasta güvenliğinden eczacının görevlerine, dünyadaki ilaç ve eczacılık alanlarındaki gelişmelerden hastaya özel çözümlere ve farmakogenetik çalışmalara kadar sağlık alanındaki ve hastaları ilgilendiren hemen her konuya değinildi. Katılımcılar, “Türk konukseverliğine yakışır bir organizasyon” olarak ifade ettikleri Kongre’den, son derece memnun bir şekilde ayrıldılar.

Bizler de bu organizasyonların öneminin farkında bir örgüt olarak, ufkumuzu genişletecek, bizleri yeniliklerle buluşturacak bilimsel kongreler yapmaya devam edeceğiz.

Dünyadaki eczacılık örgütü yöneticilerine Dolmabahçe Sarayı’nda Gala Yemeği verildi.

